

وقتی از رشیدی درباره بهترین
کارگردان های عمرش می پرسیدند
می گفت فریدون کله، علی حاتمی
و داوود میرباقری

داوود رشیدی (۲۵ تیر ۱۳۱۲ - ۵ شهریور ۱۳۹۵)

❑ به قول خودش «به طور جدی سال ۱۳۱۲ در تهران» به دنیا آمده بود. در کوچه آبشار خیابای ری. اصالتش به خاندان حائری مازندرانی می رسید.

❑ بازیگری را اولین بار در هشت سالگی تجربه می کند؛ «عبدالحسین نوشین از پایه گذاران تئاتر علمی در ایران نمایشی به نام «مردم» در دست تهیه داشت که در پرده اول نیاز به نقش چندتا بچه بود و من که حدود هشت سال داشتم، به طور اتفاقی انتخاب شدم.»

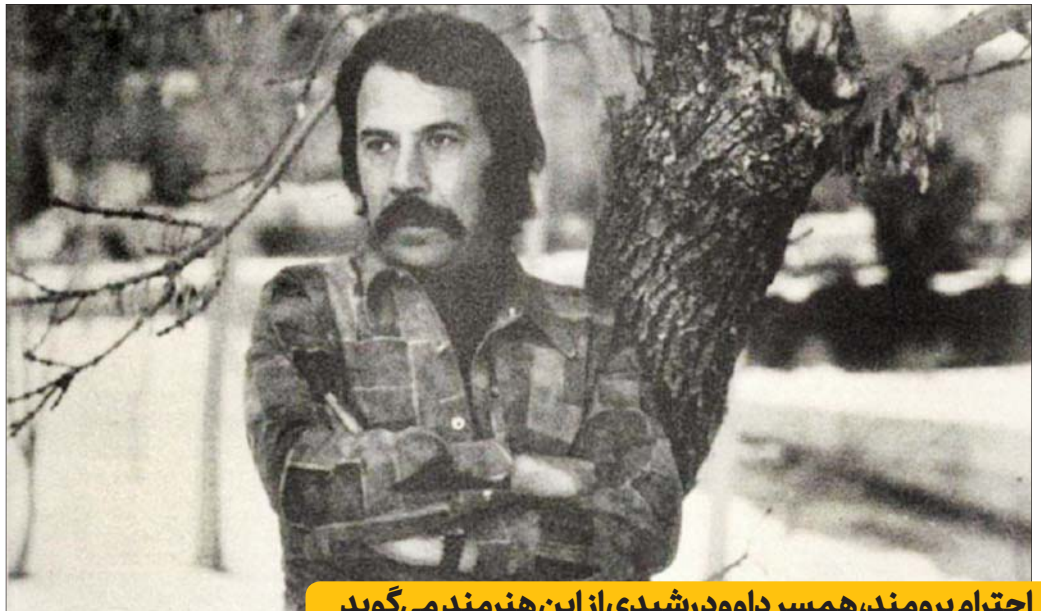
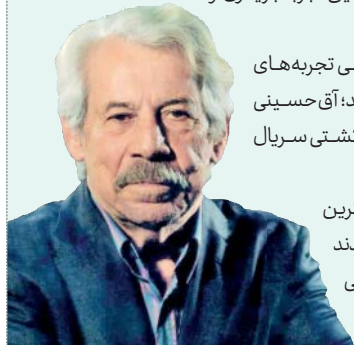
❑ در ۱۳ سالگی به خاطر شغل پدرش که دیپلمات و وزارت خارجه بود، به ترکیه و بعد فرانسه رفتند. دیپلم را در پاریس می گیرد و درسش را در ژنو ادامه می دهد. همزمان لیسانس علوم سیاسی می گیرد و دیپلم بازیگری و کارگردانی تئاتر، خودش می گفت اگر بازیگر نمی شد، سیاستمدار می شد.

❑ بازیگری برای او از تئاتر شروع شد؛ «فضای فرهنگی شهر پاریس و حضور مداوم در تئاتر من را آن قدر به این رشته در سنین نوجوانی علاقه مند کرد که خاطرم هست در نامه ای که در همان سال ها برای یکی از دوستانم که در تهران زندگی می کرد نوشته بودم، به او گفتم که من تنها به يك چیز فکر می کنم و آن هم تئاتر، تئاتر و تئاتر است.»

❑ «فرار از تله» جلال مقدم اولین تجربه بازیگری او در سینما در سال ۱۳۴۷ بود.

❑ دو نقش او را بیش از بقی تجربه های بازیگری اش به یاد می آورند؛ آق حسینی فیلم کندو و مفتش شش انگشتی سریال هزارستان.

❑ وقتی از رشیدی درباره بهترین کارگردان های عمرش می پرسیدند می گفت فریدون کله، علی حاتمی و داوود میرباقری.

احترام برومند، همسر داوود رشیدی از این هنرمند می گوید

محبوبیت خاطره انگیز

احترام السادات برومند یزدی معروف به احترام برومند، مجری و بازیگر ایرانی است. او از سال ۱۳۴۶ با برنامه کودک در تلویزیون فعالیت هنری خود را آغاز کرد و ۱۱ سال به این فعالیت ادامه داد. او که نزدیک ترین فرد به هنرمند پیشکسوت و بزرگ سینما مرحوم داوود رشیدی بوده. که در ۵ شهریور ۱۳۹۵ به دیار باقی شتافت. بهترین گزینه برای شرح زندگی و اخلاقیات او در این شماره از ویژه نامه قاب کوچک است که به پنج هنرمند بزرگ عرصه هنر می پردازد. این موضوع سبب شد برای مرور زندگی حرفه ای و خانوادگی مرحوم داوود رشیدی سراغ همسر او، احترام برومند برویم.

زهرا دمزیادی
خبرنگار

فکر می کرد هر فردی در این دنیا کارایی دارد. حتی زمانی که با درهای بسته روبه رو می شود می تواند از در دیگری وارد شود و این کاری بود که خود او هم انجام می داد و در کنار بازیگری، کارگردانی، ترجمه و تهیه کنندگی می کرد و به نفس کار بسیار احترام می گذاشت و مقید بود نباید زندگی را به بطالت گذراند.

❑ به نظرتان چرا این پنج هنرمند بزرگ مرحوم داوود رشیدی، علی نصیریان، محمد علی کشاورز، مرحوم جمشید مشایخی و مرحوم عزت ا... انتظامی در خاطرات مردم جاودانه اند؟

دونسل از نسل هنری دوره آقای رشیدی گذشته است و نسل بعد آنها دوره آقای پرویز پورحسینی، رضا بابک، امین تارخ، پرویز پرستویی است که این افراد هنرمندان بزرگ و شاخصی هستند. نسل بعد از آنها که زمان حاضر را شامل می شود جوانانی مانند نوید محمدزاده، شهاب حسینی، پیمان معادی و... هستند که در کار خودشان فوق العاده اند و ان شاء... راه روشی را پیش خواهند گرفت که همین طور درخشان ادامه دار خواهد بود حتما این افراد هم در ۴۰ سالگی برای خودشان مانند جمشید مشایخی می شوند. ما نمی توانیم بگوییم روند طبیعت و هنر با چند نفر متوقف می شود. آقای رشیدی هم همیشه می گفتند جوانان امروزی از ما بسیار فعال تر هستند.

❑ این که نسل آقای رشیدی پایه گذار سینمای ما بود، دلیل محبوبیت و جاودان بودن یاد آنها نیست؟

بخشی از این محبوبیت به نوستالژی و خاطرات باز می گردد. این افراد بخشی از خاطرات مردم هستند و زمانی که جمشید مشایخی از بین ما رفت با این که من حدود ۱۵ سال از آقای مشایخی و رشیدی کوچک تر بودم بخشی از خاطرات من را با خود بردند. آقای مشایخی، فیلم ها و کارگردانی که با آنها همکاری داشتند بخشی از هویت من بود که رفت.

❑ حرفی و سخنی در پایان؟

یاد همه کسانی که رفتند گرامی. خیلی از کارگردان های بزرگ ما با رفتنشان شوک بزرگی به سینمای ما وارد کردند؛ علی حاتمی که فقدان بزرگی برای ما و سینما بود چون او به اندازه ۲۰ سال پس از مرگش کارهای نیمه تمام داشت و نقشه های زیادی برای فیلم هایش کشیده بود.

درون، گل های داوودی، شبلات، خانه عنکبوت و سریال های تلویزیونی مانند هزارستان، گل پامچال، عطرگل یاس و آوای فاخته نقش آفرینی کرد. جا دارد یاد کنیم از مرحوم علی حاتمی و بهمن زین پور که سریال های خوبی را برای تلویزیون ساختند، اما او در کنار کار بازیگری به فعالیت در حوزه ترجمه هم مشغول بود دو کتاب او در سال های اخیر که ترجمه نمایشنامه های اوست و بسیاری از آنها را روی صحنه برده بود چاپ کردیم تا در دسترس جوانان تئاتری قرار بگیرد. آقای رشیدی بسیار تمایل داشت این ترجمه ها در اختیار جوانان قرار بگیرد که میسر شد.

❑ استاد رشیدی یکی از استادان بازیگری بود که هنرمندان زیادی را آموزش و به این حرفه معرفی کرد، از فعالیت او در این باره برایمان بگویید.

داوود رشیدی قبل از سال ۱۳۵۷ در دانشگاه تدریس می کرد و پس از این دوره آموزشگاهی نداشت و پیگیر کار تدریس در آموزشگاه های مختلف نبود. به طور مقطعی گاهی تدریس می کرد و به شهرستان ها می رفت. از شاخص ترین افرادی که شاگرد داوود رشیدی بودند می توان به بهروز غریب پور و علی حاتمی اشاره کرد که فکر می کنم چارچوب دانشگاه برای فردی مانند علی حاتمی تنگ بود، چون او فراتر از تحصیلات دانشگاهی می دانست و با این که تحصیلات دانشگاهی نداشت، ولی در کار خودش نابغه بود و بهرام بیضایی نیز مانند او بود. علی حاتمی در دانشکده هنرهای دراماتیک، شاگرد آقای رشیدی بودند و از ایجاد دوستی این دونفر آغاز و ادامه دار شد.

❑ مرحوم رشیدی در بازیگری، مترجمی، کارگردانی و... فعالیت داشت، شما به عنوان کسی که سالیان طولانی در کنار او بودید از خصوصیات اخلاقی باز او در مقام همسر و پدر فرزندان بگویید.

بسیار خوش اخلاق و خوش رفتار در جمع خانواده بود. ضمن این که همیشه چارچوب هایی سنتی در خانواده قائل بود، ولی هیچ گاه عقاید و افکارش را به اطرافیان و دیگران تحمیل نمی کرد. او هیچ گاه فرزندانش را نصیحت نمی کرد، اما روش زندگی را غیر مستقیم به آنها یاد داد و در حال حاضر می بینیم که فرزندانش مانند خودش در اجتماع رفتار می کنند و اخلاق های او را دارند. او همچنین به نفس کار بسیار اهمیت می داد و بیکار بودن افراد برایش بسیار تعجب برانگیز بود و

بخشی از محبوبیت

این افراد

به نوستالژی و

خاطرات باز می گردد.

این افراد بخشی

از خاطرات مردم

هستند و زمانی که

جمشید مشایخی از

بین مارت با این که

من حدود ۱۵ سال از

آقای مشایخی

و رشیدی کوچک تر

بودم بخشی از

خاطرات من را

با خود بردند

❑ ابتدا از درگذشت استاد جمشید مشایخی که از

همدوره های استاد داوود رشیدی بوده بگویید.

تسلیت خود را برای فوت هنرمند بزرگ آقای جمشید مشایخی که از دوستان و هم دوره ای های آقای رشیدی بودند را تسلیت عرض می کنم. بسیار خوشحالم که پس از گذشت سال ها از فوت آقای رشیدی همچنان یاد او میان مردم جاودان است و این موضوع برای من که بازمانده هستم، باعث خوشحالی و دلگرمی است.

❑ آن طور که باید در زمان حیاتشان قدرتان بوده ایم؟

رفتن این هنرمندان برای ما با حسرت و دریغ همراه است، ولی بزرگ ترین حسرتی که برای ما به جا می گذارد این است که به اندازه کافی در زمان حیات قدرشان را ندانستیم که این درباره آقای رشیدی هم صدق می کند. جا دارد از همه کسانی که راهگشا بودند و به او محبت نشان دادند تشکر کنم و کاری به کسانی که فرصت ها را از او گرفتند ندارم. چیزی که خوشحال کننده است عاقبت به خیری و یادآوری با نام خوب میان مردم است. تشکر می کنم از کسانی که همزمان با فوت آقای مشایخی به یاد داوود رشیدی هم بودند؛ به خصوص تشکر ویژه خودم را از آقای علی نصریان دارم و آرزو می کنم سایه استاد محمد علی کشاورز و علی نصریان و سایر پیشکسوتان سالیان سال بر سر هنر ما باشد.

❑ از فعالیت های گسترده آقای رشیدی در حوزه های

مختلف هنر در سال های گذشته توضیح دهید.

بسیاری از افراد که در دهه های گذشته زندگی می کردند با فعالیت های او در حوزه تئاتر آشنا بودند. او تا سال ۱۳۹۰ که می توانست فعالیت داشته باشد، تئاتر کار کرد و آخرین کارش به نام آقای اشمیت کیه؟ را در تماشاخانه ایرانشهر به صحنه برد که با موفقیت همراه بود. او همچنین در فیلم های سینمایی شاخصی مانند هیولای